

**Liikennevaliokunnan mietintö n:o 5 hallituksen
esityksestä laiksi ulkomaanliikenteen lastialusten kilpailuedelly-
tysten edistämisestä**

Eduskunta on 2 päivänä lokakuuta 1990 lähettänyt valiokunnan valmistelevasti käsiteltäväksi hallituksen esityksen n:o 152.

Valiokunnassa ovat olleet kuultavina apulaisosastopäällikkö Raimo Kurki liikenneministeriöstä, apulaisosastopäällikkö Risto Paaermaa kauppa- ja teollisuusministeriöstä, apulaisosastopäällikkö Erkki Virtanen valtiovarainministeriöstä, ylijohtaja Heikki Muttilainen merenkulkuhallituksesta, varapuheenjohtaja Pekka Teräväinen Suomen Merimies-Unionista, hallituksen puheenjohtaja Raimo Roos Suomen Varustamoyhdistyksestä ja toimitusjohtaja Hans Ahlström Ahvenanmaan Varustamoyhdistyksestä.

Hallituksen esitys

Hallituksen esityksessä ehdotetaan, että Suomen lipun alla purjehtiville lastialuksille, jotka työllistävät pääasiallisesti suomalaisia merenkulkijoita, maksettaisiin vuoden 1991 alusta kolmen vuoden ajan suoraa valtion avustusta. Avustuksen määrä olisi enintään 50 000 markkaa vuodessa kutakin aluksella työskentelevää merenkulkijaa kohden. Avustuksen ulkopuolelle jäisivät matkustaja- ja risteilyalukset, yksinomaan kolmansien maiden välisiä lasteja kuljettavat alukset sekä pelkästään kotimaan rannikkokuljetuksia hoitavat alukset. Avustuksen piiriin tulisi arviolta 55—60 alusta ja avustuksen maksamiseen tarvittaisiin vuosittain noin 80 miljoonaa markkaa.

Ehdotettu avustus olisi ainoastaan väliaikainen ratkaisu Suomen merenkulun toimintaedellytysten turvaamiseksi. Avustuksen voimassaoloaikana tultaisiin selvittämään sellaisia muita merenkulun edistämistoimenpiteitä, joissa otetaan huomioon kilpailijamaissa toteute-

tut järjestelyt ja jotka mahdollistavat ehdotettua pysyvämmällä pohjalla merenkulun harjoittamisen edellytykset Suomen lipun alla.

Esitys liittyy valtion vuoden 1991 tulo- ja menoarvioesitykseen ja on tarkoitettu käsiteltäväksi sen yhteydessä. Ehdotettu laki on tarkoitettu tulemaan voimaan vuoden 1991 alusta.

Valiokunnan kannanotot

Ulkomaankaupasta riippuvaisena maana Suomen on tärkeää huolehtia ulkomaankaupan kuljetusten häiriöttömästä sujumisesta. Vieraan maan lipun alla kulkevat kauppalaivat, joita käytetään suomalaisen yhtiön liikenteessä Suomen vienti- ja tuontikuljetuksiin, on mahdollista ottaa kriisitilanteessa lippumaan omaan käyttöön. Esimerkiksi Persianlahden kriisin aikana on eräitä Suomen liikenteessä olleita laivoja kutsuttu lippumaan käyttöön. Suomen vienti- ja tuontikuljetusten turvaamiseksi myös kriisitilanteiden aikana on tästä syystä tärkeää, että Suomen lipun alla säilytetään riittävä määrä kauppalaivastoa. Jotta Suomen kauppalaivastoa ei enää siirrettäisi ulkomaan lipun alle, valiokunta pitää lakiehdotusta tarpeellisenä ja puoltaa sen hyväksymistä sellaisenaan.

Lakiehdotuksen 2 §:ssä on säädetty, että avustusta voidaan myöntää sellaiselle kotimaiselle yhteisölle, joka harjoittaa laivanvarustustoimintaa omistamallaan Suomen alusrekisteriin merkityllä lastialuksella. Sanotun pykälän perusteluissa on todettu, että avustuksen saajan tulee olla kotimainen yhteisö, joka toimialapykälänsä mukaan harjoittaa laivanvarustustoimintaa. Saamansa selvityksen perusteella valiokunta ei yhdy tältä osin lakiehdotuksen

2 §:n perusteluihin, vaan katsoo, että lakiehdotuksen 2 §:n soveltamista ei ole syytä kytkeä yhteisön toimialapykälän sisältöön.

Valiokunta ehdottaa kunnioittaen,

että lakiehdotus hyväksyttäisiin muuttamattomana.

Helsingissä 23 päivänä lokakuuta 1990

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa puheenjohtaja Saari, varapuheenjohtaja Knuuttila, jäsenet Fred, Kekkonen, Kohijoki, M. Lahtinen, P. Lahti-

nen, Lehtosaari, Nordman (osittain), Nyby (osittain), Rauramo, Sillanpää, Tennilä ja Valo.
